

Yhteisen valvontamekanismin valvontaprioriteetit vuodelle 2017

Yhteisen valvontamekanismin valvontaprioriteeteilla viitotetaan valvonnan kunkin vuoden painopistealueet. Vuoden 2017 valvontaprioriteetteja valittaessa on otettu huomioon pankkien tärkeimmät riskit sekä viimeaikainen talouskehitys, sääntelymuutokset ja valvontatilanne.

Pankkisektorin riskit on määritetty yhteistyössä kansallisten toimivaltaisten viranomaisten kanssa. Pohjana on käytetty yhteisten valvontaryhmien kokoamia tietoja, EKP:n makro- ja mikrovakausanalyysseja sekä muiden kansainvälisten organisaatioiden raportteja. Tärkeimmiksi riskitekijöiksi katsottiin erittäin alhainen / negatiivinen korkotasoa, järjestämättömien saamisten suuri määrä ja talouskasvun vaimeus euroalueen maissa, EU:n geopolittiset epävarmuustekijät, pankkien ja markkinoiden reaktiot uuteen sääntelyyn, mahdollinen käänne riskipreemioiden kehityksessä rahoitusmarkkinoilla, nousevien markkinatalousmaiden tilanne, julkisen talouden epätasapaino EU-maissa, pankkien rikkomukset, asuntolainamarkkinoiden kehitys, kyberrikollisuus ja tietotekniset ongelmat sekä pankkisektorin ulkopuolelta tuleva kilpailu. Nämä riskitekijät vaikuttavat eri riskityypeistä eniten liiketoimintamalleihin ja kannattavuuteen liittyviin riskeihin sekä luottoriskeihin.

Yhteisen valvontamekanismin valvontaprioriteetteja on selkeytetty sen varmistamiseksi, että pankit pystyvät puuttumaan näihin tärkeimpiin riskeihin tehokkaasti. Vuodelle 2017 on sen vuoksi määritetty seuraavat kolme valvonnan painopistealuetta:

1. liiketoimintamalleihin ja kannattavuuteen liittyvät riskit
2. luottoriski ja erityisesti järjestämättömät saamiset ja riskikeskittymät
3. riskienhallinta.

Kaikilla kolmella painopistealueella käynnistetään valvonta-aloitteita, joista useat jatkuvat vielä vuoden 2017 jälkeenkin.

Valvontatyö ei kuitenkaan rajoitu pelkästään edellä mainittuihin riskeihin ja prioriteetteihin: pankkien jatkuvassa valvonnassa käsitellään muitakin kuin tässä asiakirjassa esiin nostettuja riskitekijöitä, kuten kyberrikollisuuden liittyviä riskejä. Lisäksi pankkikohtaisesti voidaan tarvita erilaisia valvontatoimia, sillä luottolaitosten riskiprofiilit poikkeavat toisistaan. Prioriteettien avulla voidaan kuitenkin koordinoita valvontatoimia ja varmistaa siten, että eri pankkien valvonta on yhdenmukaista ja tehokasta ja mitoitettu valvottavan mukaan. Näin edistetään toimintaedellytysten tasapuolisuutta ja vahvistetaan valvonnan vaikutusta.

Liiketoimintamalleihin ja kannattavuuteen liittyvät riskit

Valvontatoimi:

- Selvitys pankkien liiketoimintamalleihin ja kannattavuuteen liittyvistä riskeistä

Liiketoimintamalleihin ja kannattavuuteen liittyvät riskit kuuluvat yhteisen valvontamekanismin valvontaprioriteetteihin myös vuonna 2017, sillä korkotaso on edelleen erittäin alhainen tai jopa negatiivinen. Pankkien liiketoimintamalleihin ja kannattavuuteen liittyvien riskien selvittämistä siis jatketaan aktiivisesti, ja yhteiset valvontaryhmät suorittavat vuoden aikana perusteellisia arvioiteja. Valvonnassa keskitytään myös Ison-Britannian EU-jäsenyyttä koskeneen kansanäänestyksen mahdollisiin kielteisiin seurauksiin valvottavien pankkien ja niiden liiketoimintamallien kannalta. Lisäksi arvioidaan sellaisia pankkien liiketoimintamalleihin kohdistuvia mahdollisia riskejä, jotka aiheutuvat finanssiteknologia-alan ja pankkisektorin ulkopuolelta tulevan kilpailun kasvusta.

Luottoriski: erityisesti järjestämättömät saamiset ja riskikeskittymät

Valvontatoimi:

- Järjestämättömiä saamisia koskeva ohjeistus ja valvontadiologi
- Selvitys IFRS 9 -tilinpäätös-standardista

Luottoriski säilyy yhteisen valvontamekanismin keskeisenä valvontaprioriteettina myös vuonna 2017, sillä monilla laitoksilla on edelleen paljon järjestämättömiä saamisia. Pankeille laaditut järjestämättömien saamisten käsittelyohjeet on nyt julkaistu, ja yhteiset valvontaryhmät saavat järjestämättömiä saamisia tarkastelevalta työryhmältä edelleen tukea ohjeisiin ja näiden ongelmasaamisten arviointiin liittyvissä seurantatoimissa ja valvontadiologissa. IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -tilinpäätösstandardi otetaan pian käyttöön, joten standardin mahdollisia vaikutuksia ja pankkien käyttöönottovalmiuksia koskevaa selvitystyötä tehostetaan. Riskien liiallista keskittymistä tiettyihin omaisuuseräluokkiin (esim. alusluotot) tullaan arvioimaan käyttäen uutta menetelmää, jossa yhdistetään paikalla ja muualla tehtävän valvonnan osatekijöitä.

Riskienhallinta

Valvontatoimi:

- Selvitys Baselin pankkivalvontakomitean periaatteiden BCBS 239 noudattamisesta
- Sisäisten mallien erityisarviointi
- Selvitys pankkien ulkoistetuista toiminnoista

Tähän painopistealueeseen on koottu vuoden 2016 prioriteeteista riskienhallinnan, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden osatekijöitä, ja niihin on yhdistetty uusia osa-alueita, joilla on vielä parannettavaa. Erityisesti keskitytään seuraaviin osa-alueisiin.

Riskitietojen koontivalmiuksia ja riskien raportointia koskevien Baselin pankkivalvontakomitean periaatteiden noudattaminen

On ehdottoman tärkeää, että pankkien riskienhallinta on asianmukaista tilanteessa, jossa korkotaso on matala, edullista keskuspankkirahoitusta on saatavilla runsaasti, pankkien kannattavuus on heikko ja sijoittajat etsivät korkeampaa tuottoa. Laadukkaat tiedot ovat välttämätön edellytys tarkan kuvan muodostamiselle riskeistä ja siten myös hyvälle riskienhallinnalle sekä viime kädessä vakavaraisuusvaatimusten asianmukaiselle täyttämiseksi. Siksi yhteisessä valvontamekanismissa viedään päätökseen selvitys riskitietojen koontivalmiuksia ja riskien raportointia koskevien Baselin pankkivalvontakomitean periaatteiden

(BCBS 239) noudattamisesta, ja yhteiset valvontaryhmät varmistavat, että pankit ryhtyvät tarvittaviin jatkotoimiin.

Sisäisten mallien erityisarviointi

Yhteisessä valvontamekanismissa käynnistetään useamman vuoden kestävä sisäisten mallien erityisarviointi, jossa arvioidaan ja varmistetaan pilarin 1 mukaisen vakavaraisuusvaatimuksen laskentaa varten hyväksytyjen sisäisten mallien riittävyys ja asianmukaisuus. Arvioinnin tavoitteena on vahvistaa pankkien riskienhallinnan luotettavuutta. Arvioinnin osana suoritetaan paikalla tehtäviä tarkastuksia.

Sisäiset pääoman riittävyyden arviointimenettelyt (ICAAP) ja likviditeetin riittävyyden arviointimenettelyt (ILAAP)

ICAAP- ja ILAAP-menettelyt ovat olennaisen tärkeitä laitosten vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden hallinnassa. Laitosten ICAAP- ja ILAAP-menettelyt arvioidaan osana valvojan arviointiprosessia: tuolloin varmistetaan, että pankeilla on käytössä asianmukaiset prosessit vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden riittävyyden arviointiin ja ylläpitoon. Yhteinen valvontamekanismi tukee pankkeja ICAAP- ja ILAAP-menettelyjen jatkuvassa kehittämisessä.

Ulkoistetut toiminnot

Pankit ulkoistavat yhä uusia toimintoja. Näin ollen myös ulkoistukseen liittyvät riskit lisääntyvät. Siksi käynnistetäänkin selvitys, jossa kartoitetaan pankkien ulkoistettuja toimintoja ja arvioidaan, miten pankit hallitsevat ulkoistukseen liittyviä riskejä (kuten tietotekniikkariskejä).